

O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil “ <u>28</u> August” dagi “ <u>1</u> ” -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8. Fan/modul uchun mas'ul: Abdurahmonova M.H.- TDSHU, “Janubiy va Janubiy Sharqiy Osiyo tillari” kafedrasi dotsenti,f.f.n.
9. Taqrizchilar: Muhibova U.U. - TDSHU, “Janubiy va Janubiy Sharqiy Osiyo tillari” kafedrasi mudiri, fil.f.d. Nurmatov S.S. - TDSHU , “Janubiy va Janubiy Sharqiy Osiyo tillari” kafedrasi o'qituvchisi, f.f.n.

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA ORTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

2021-yil “28” Oktabr

O'RGANILAYOTGAN TIL TARIXI (URDU TILI)

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

230 000– Tillar

Ta'limgoh sohasi:

70230101– Lingvistika (shaxs tillari bo'yicha)

100000 – San'at va gumanitar fanlar

Toshkent-2021

6.**Asosiy adabiyotlar**

- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 29 apreldagi "Respublika iqtisodiyotiga to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalg qilish mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4300-son qarori lex.uz. nachala XVIII vv. T., 1990
- B.A.Zaxarin. Vvedenie v istoriyu xindi MGU. M. 1978.
- Shomatov O.N. Janubiy Osyo tillariga kirish, 1-qism, – T., 2003.

Qo'shimcha adabiyotlar

- Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijonob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b.
- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 13-dekabrdagi O'zbekiston Respublikasi davlat boshqaruviga raqamlı iqtisodiyot, elektron hukumat hamda axborot tizimlarini joriy etish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-5598 Farmoni, (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 13.12.2018 y. 06.18./5598/2313-son)
- Shomatov O.N. Janubiy Osyo tillariga kirish, 2-qism, (monografiya) T., 2004 (3-41, 96-121)
- Shomatov O.N. Hindiy tili meyoriy grammatikasi. – T., 2010.

Axborot manbalari

- www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси хукумат портали.
- www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Конун хужжатлари майдумотлари миллий базаси.
- www.hind.com
- www.hindibhasha.com
- www.hindilanguage.com
- www.aksharamala.com
- www.rajbhasha.gov.in
- www.boloni.org
- www.sahity.com
- www.hindihindiY.com
- www.hindischool.com
- O'quv dasturi "Janubiy va Janubiy Sharqiy Osyo tillari" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil 22nd august dagi 1 –sonli bayonomasi bilan ma'qilangan.

	<p>4. “Dakkan ki ibtidai khidmat” mavzusida referat yozish.</p> <p>5. Vali ijodiga doir nasiy asar tahlili.</p> <p>6. “Dakkan ki ibtidai khidmat” (Janubiy Hindiston shoirlari ijodini o’rganish)</p> <p>7. Shumali Hind. Fayz Dehlavi Abru she’riyatining lingopoetic tahlili</p> <p>8. Abru, Yakrang, Arzu bitgan asarlarning badiiy qiyosiy tahlili</p> <p>9. Hatam. Fig’an she’riyatidan parchalarni badiiy tarjima qilish</p> <p>10. Saoda, Dard. So’z she’riyatidan parchalarni badiiy tarjima qilish</p> <p>Mustaqil o’zlashtiriladigan mavzular bo’yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsija etiladi.</p>
3.	<p>V. Fan o’qitishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o’zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> o’qitishayotgan sharq tilida yaratilgan maxsus adabiyot ustida ishlash, matn linguistikasi: matning fonetik, leksik-semantik, grammatik, uslubiy jihatlarini bilishi qoidalari haqidagi tasavvur va bilinga ega bo’lishi; talaba matn tilining fonetik asoslari, fonetik tizimning davriyilik masalasi; matnda qo’llanilgan lug’at tarkibi, lug’at tarkibining genetik asoslari; so’zlarining ma’no xususiyatlari; leksik birliklarning morfologik tadqiqi; so’z yasalishi masalalari yuzasidan ko’nikmalariiga ega bo’lishi; talaba matning sintaktik xususiyatlari; matnda qo’llanilgan iboralar, maqol va boshqalarga xos sintaktik qurilmalar; ijodkor uslubi masalasi, ijodkor uslubining o’ziga xosligi; adabiy til uslublari va ularning matndagi ko’rnishii; matn til uslublarining tanlanishini tushuna olish tajriba va ko’nikmasiga ega bo’lishi kerak. aniqmalakalariga ega bo’lishi kerak.
4.	<p>VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> matruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimatlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo’lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VII. Kreditarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to’la o’zlashtirish, tahlili natijalarini to’g’ri aks ettira olish, o’rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish vajoriy, oraliq nazorat shakkllarida berilgan vazifa va topshirilqarni bajarish, yakuniy nazorat bo’yicha yozma ismi topshirish.</p>

Fan/modul kodи	O’quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
OTT104	2021-2022	1	4
Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatları	
Majburiy	O’zbek	4	
Fanning nomi	Auditoriya mashg’ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. O’rganilayotgan til tarixi (urdu tili)	60	60	120
2. I. Fanning mazmuni			
Fanni o’qitishdan maqsad – talabalarда urdu tili tarixi, ichki tizimiga xos tarkibiy qismalarini tadqiq etishda kuzatilayotgan nazariy muammolarni bayon etib umumlashtirish orqali yo’nalish profiliiga mos bilim, ko’nikma va malakalarini shakllantirishdir.			
Fanning vazifasi talabalarga urdu tilini ilmiy o’rganish metodlari, xususan, fonetika, morfologiya va sintaksis bo’limlariga oid tushuncha va birliklarini nazariy jihatdan angilib olish hamda til matnlari asosida bunday hodisalarini tahlil qila bilishni shu fan tamoyillaridan kelib chiqqan holda o’rgatishidan iborat.			
II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg’ulotlari)			
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:			
1-mavzu. Urdu tili tarixi fanining predmeti			
Urdu tili tarixi fanining predmeti va vazifalari. Urdu tili tarixining davrlarga taqsimlanish masalasi. Olimlarning bu boradagi qarashlari			
2-mavzu. Jahon va mintaqaviy ko’londa hindiy tilining qardosh tillar orasidagi mavgesi			
Hind-oriy tillari va ularning asosiy tarixiy rivojanish davrlari.			
3-mavzu. Qadimgi hind-oriy tillari			
Veda tili. Sanskrit. Qadimgi hind-oriy tillari fonologiyasi. Vokalizm. Konsonantizm.			
4-mavzu Qadimgi hind-oriy tillari davridagi fonetik, morfologik va sintaktik jarayonlar.			
Vedalar qadimiy Hindistonning adabiy va til yodgorligi			
5-mavzu. O’rta hind-oriy tillari			
O’rta hind-oriy tillarinining birinchi davri. Eng boshlang’ich o’rta hind-oriy tillarining fonologik paradigmasi. Pali tillidagi morfologik modellar. davridagi fonetik, morfologik va sintaktik jarayonlar.			

6-mavzu. O'rta hind-oriy tillari davrinining o'rta bosqichi
Prakritlar. O'rta hind-oriy tillari davrinining uchinchi bosqichi

7-mavzu. Apabhranshlar.
O'rta hind-oriy tillari davridagi halqlarning tarixiy-madaniy hayotlarini o'rganishning asosiy manbalari

"Hindiy" atamasining "tor va "keng" ma'nosi. Yangi hind-oriy tillarida bitilgan ilk yodgorliklar. Ot va fe'lga oid grammatic shakllar.

8-mavzu. Yangi hind-oriy tillari
bitilgan ilk yodgorliklar. Ot va fe'lga oid grammatic shakllar.

9-mavzu. Yangi hind-oriy tillari o'rta bosqichida hindiy shevalari
Khari boli, braj va dakhni. Klassik dakhni. Dakhniyda fe'l shakllar.

10-mavzu. Ergativlik konstruksiyasi.
Dakhniyda bitilgan asarlar.

11-mavzu. Olmosh turlari. Sintaksis masalalar
G'arbiy hindiy shevalari.

12-mavzu. Ikkii guruh shevalari o'rtasidagi differensial farqlar.
Sharqiy hindiy shevalari.

13-mavzu. Urdu tilining kelib chiqishi va shakllanishi
Dehli saltanating vujuda kelishi. Dehli va uning atrofidagi sheva xususiyatları. Hindiy va urduga asos bo'lgan khari boliy va unga xos jihatla

14-mavzu. Fe'l va boshka so'z turkumiga xos grammatic shakllar tasnifi
Hindiy va urdu tillari morfoloyiyasi. Ot so'z turkumi. Jins, son va kelishik grammatic shakllari.

15.Ravish so'z turkumiga xos grammatic shakllar. Ko'makchi so'z grammatic shakllar Sifat so'z turkumi. Olmosh.

5.O'rta hind-oriy tillarining birinchi davri. Eng boshlang'ich o'rta hind-oriy tillarining fonologik paradigmasi. Pali tilidagi morfologik modellar. davridagi fonetik, morfologik va sintaktik jarayonlar.

6.O'rta hind-oriy tillari davrinining o'rta bosqichi.Prakritlar. O'rta hind-oriy tillari davrinining uchinchi bosqichi.

7.Apabhranshlar.

"Hindiy" atamasining "tor va "keng" ma'nosi. Yangi hind-oriy tillarida bitilgan ilk yodgorliklar. Ot va fe'lga oid grammatic shakllar.

9.Khari boli, braj va dakhni. Klassik dakhni. Dakhniyda fe'l shakllar.

10.Olmosh turlari. Sintaksis masalalar. Ergativlik konstruksiyasi.Dakhniyda bitilgan asarlar.

11.G'arbiy hindiy shevalari.

12.Sharqiy hindiy shevalari. Ikkii guruh shevalari o'rtasidagi differensial farqlar.

13..Hindiy va urdu tillari morfoloyiyasi. Ot so'z turkumi. Jins, son va kelishik grammatic shakllari. Sifat so'z turkumi. Olmosh.

14.Fe'l so'z turkumiga xos grammatic shakllar tasnifi. Fe'lning finit va infinit shakllari.

15.Ravish so'z turkumiga xos grammatic shakllar. Ko'makchi so'z turkumlari.

III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etildi:

- 1.Hindiy-urdu tili tarixi fanining predmeti va vazifalari. Hindiy tili tarixining davrlarga taqsimlanish masalasi. Olimlarning bu boradagi qarashlari.
- 2.Jahon va mintaqaviy ko'lamba hindiy tilining qardosh tillar orasidagi mavqesi. Hind-oriy tillari va ularning asosiy tarixiy rivojlanish davrlari.
- 3.Veda tili. Sanskrit. Qadimgi hind-oriy tillari fonologiyasi. Vokalizm. Konsonantizm.
- 4.Qadimgi hind-oriy tillari davridagi fonetik, morfologik va sintaktik jarayonlar.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'icha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tlishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- 1."Zaban ki ibtida" mavzusida insho yozish.
2. Shah Miran ji ,Shah Burhanuddin Janam ,Nusrati Hashmylarning asarlarini badiy tahil qilish.
3. G'avvasi, Ibn Nishati, Fayz, Bahriylar ijodining qiyosiy tahilili.